

Iznāk pirmdienas pēcpusdienā
Redakcija un kantors: Rīga, Pils ielā Nr. 9,
dz. 8 (būvniec. bīd., Nodokļu dep.). Darba
laiks katru dienu no pl. 10-14
bet sestdienās no pl. 10-12
Pirmdienās redakcija slēgta
Tēlr. 32384
Izdruces vakaros — 28818 un 34998
Pasta tēlofe rēķins 1175.

27. dec. 1943. g. Nr. 115. (966)

Tas bija skaists un vareni garš futbola gads!

Patiesi dažādi ir tie lauku tūkstoši, kurus var skatīt par uzticamiem un mīļiem futbola draugiem. Tur redzam kaujās rūdītu un bezbailīgu karavīru seju, kam blakus skatāms tikko no fabrikas nācis strādnieks, kurš vēl nav paspējis apmācīt savas darba drānas pret spodrāku tērpi. Šķēlmīgam skolēnam tuvumā sēd viņa skolotājs, bet students un profesors, kurus ikdienā interesē kopēja zinātnes nozare, futbola laukumā ir dedzīgi katrs savas vienības piekritēji. Un ne viena vien stingra māte. ASK vai VEF laukumā aiz futbola vārtiem atradusi savu zēnu, kurš aizgājis pēc avīzes... Turpat jauns muzikāls solists ar cilvēku, kurš dienu iepriekš laukrēstā par viņa koncertu uzrakstījis «sausnīgu» kritiku. Un vai tad arī kelponei siltā maija vakarā patīk saimniekam gatavot vakarīnas, ja viņa atceras, ka Kļieņu lauku laukumā paskāpi gadījies kāda pavāra liela stila futbola sacīkstē? «Smadzenes izydsināt» svaidā galā vēlās kā bēdīgu mašīnkrātāju, tā arī pārdevējs no liela manufakčurveikala. Pat mazais Andris, kuram tikai 7 gadi, ar pirkstu deguntiņu labāk paubina tur, kur spēlē bumbu, nekā mājas, kad nekur nevar izbēgt no uzmanīgām vecleča acīm un mūžīgajām pamācībām... Jā, tur — futbola laukumā, tad nu mēs visi satiekamies. Ir laiks pletāties un dažkārt arī no sirds pastāstīties! Šogad futbola priekšī bija vareni garī un ilga gandrīz līdz pat Ziemsvētkiem. Tikai tad teicām: «Nu gan pietiek!» Arī kādreiz senāk futbolisti sacensības turpinājuši vēlā rudenī, bet kad vēl decembrī notiek speciāls sarīkojums, kāds šogad bija sporta vad. R. Plūmes balvas izcīņa, tas Latvijas futbola vēsturē piedzīvotu pirmo reizi. Nu ir piepildījies tie sapni, kurus vienmēr agrāk loloja pulkv. ltn. Juris Raskums un arī daži citi mūsu futbola darbinieki. Viņi aizrādīja, ka ziemas apstāvis jābūt ļoti īsai un tādā veidā centās atrast vietu no ceļiem, pe kurā jāstāvē, lai piedzīvotu latviešu sporta ievērojamāku progresu. Nav šaubu, ka teicamos apstākļos, kad spēlētājus puslaika atpūta gaidīja patīkamas gērbtuvos un pēc sacensības pieņemamas siltas dozas, var futbola spēlēt kaut vai visu ziemu. Pasreizējos kara apstākļos ne vienmēr tomēr rodamas vajadzīgas ārtības, bet — palīdz Dievam, tomēr viss ir veicies gluži, un vareni garā futbola gadu varam atcerēties kā sportiski vērtīgu notikumu pieredzi.

Patīkamākais, ka 1943. gads bija īsteni bagātīgs sarīkojumu ziņā. Latvijas meistarības sacīkstes, Rīgas meistarība, Latvijas kausa spēles un beidzot sporta vad. R. Plūmes balvas izcīņa ir skaistākie un lielākie etapi, pie kuriem karejas mīn ar mīnām. Domas var būt dažādas, bet glūži ļoti negribas samierināties ar to, ka tādās svarīgās notikums kā Latvijas meistarības sacīkstes risinājis tikai 1 rīkši, jo esam jau pārāk pieraduši pie tiesām tik augsti vārtējām izcīņas kārtības, kāda bija agrākajos gados, kad ik vienība sacentās katrā ar katru 2 reizes. Tieši pagājušā vasarā Latvijas meistarības sacīkstes bija tik liela sprāguma pilnas, ka otrā rīkša spēles varēja saņemt pākus visdienišķos notikumu. Visās vietās rīkšāns arī ar apstākļiem un šoreiz notika tā, ka līgi turpinājās Rīgas meistarības izcīņa, kurā nevarēja piedalīties Liepājas Olimpija. Liepājieki šajā laikā pilnīgi palika bez nopietnākām sacensībām, kas nevarēja negatīvi ietekmēt Olimpijas rašanās futbola vienpadsmita sniegumu. Savs labums gan tika citām Kurzemes un Zemgales vienībām, kurū viešās Rīgas meistarības laikā bija tik ļoti spēcīgā olimpietē izlase. Ziemeļa ir pietiekami gara, lai pārdomātu, kā visus ievērojamus sarīkojumus turpināt 1944. gada vasarā. Ar patiesu prieku un sevišķu gandarījumu gan jāpiemin mūsu sporta vadības pūles, kurū rezultātā piedzīvojām Rīgas reprezentējošās vienības spēkošanos ar vācu futbolistiem — mūsu draugiem Kenigsbergu un Dancigu. Rīga — Kenigsberga 3-1 un Rīga — Danciga 6-3, hū, tie ir mums ļoti glaimojoši rezultāti un it kā kāvu gaismas atspulgs no tiem laikiem, kad lieliskus sasniegumus pat pret ļoti spēcīgiem pretiniekām guva Latvijas izlase vienpadsmit. Var būt tikai viena vēlēšanās: kaut mūsu futbolistu ārdzērbība ar kenigsbergiešiem un dancigiešiem vēl vienmēr paplašinātos un padziļinātos! Kara laika apstākļos tas ir kaut neliels, tomēr ļoti patīkams skaits un Eirou, un reizi arī zināma mēraukļa mūsu futbola sporta sasniegumu vērtēšanai.

Pieskaroties atsevišķu biedrību spēšām, viskoāk mirdzējis to 3 burta sakopojums, kurā salasām ASK iniciālus. Par prieku

MEISTARUS GRŪTI UZVARET

Laukāns pieder pie tiem sporta veidēm, kur meistaros uzvarēt ļoti grūts uzdevums. Aprīnojam ir skaits, cik reizes savas valsts meistarības lemtātojuši somu Kustaa Pihlajameki, zviedru Ivars Johansons, vācietis Fricis Sēfers un igauņu Valdemārs Vēli. Šādu līgādīgu meistarū netrūkst arī ungāriem. Tē nupat teicamais latviešu cīkstonis pazīns vieglavars Francs Tots II. reizi izcīnījis Ungārijas meistara laurus brīvi cīņā. Tad pat galisvars Benē 8. reizi kļuvis Ungārijas meistar. No pašreizējiem Ungārijas meistarām mēs atceramies arī Bobi, kas nepārspēta palicis pussmagā svarā

Olimpiētis Lazdiņš un Heiblichs ir ļoti apmierināti: sporta vad. R. Plūmes balva šogad aizceļoja uz Liepāju (O. Sprūdes uzp.)

Ar mūsu futbolistu sasniegumiem kara laika apstākļos varam būt vairāk kā apmierināti

savam tūkstošgaldinam draugu pulkam un it kā spītoļot dažiem nelabvējiem, ASK prata uzvarēt pat tādas sacensības, kad vēl 2. puslaikā stāvoklis bija 2-0 un pat 3-0 pretiniekā labā! Lūk, tas jau kautko nozīmē! ASK spēks atzādītājā vasarā tiešām kļuva grūti satīrāmais, vēl jo vairāk tādē, ka vienība netrūka ne meistarības prasmes, ne arī laimes tajos brīžos, kad viss jau šķita zaudis. Lai tikai nu padzī leskats, ka ASK uzvaru pamatā lemešts laimes ekmens. Panākumu kalnādlājs izrādījās tikami saliedētais vienpadsmitis, kas savai biedrībai pretā ielūcīt Latvijas meistarā godu, Rīgas meistarosaukumu un vēl arī Latvijas kausu. Lai īstenībā aptvertu, cik mīlīgi ir šie panākumi, alcerēsimies aizvadītās ļoti, ļoti grūtas spēles. Otrā labākā mūsu 1943. gada futbola vienība katrā ziņā bija Liepājas Olimpija. Liepājas vienī ar savu uzstāšanos Rīgā aīlāt sagādājuši tikamus brīžus sacīkšu rīkotāju biedrību kasiēriem un baudu sacensību apmeklētājiem. Atsevišķo vienību sīkās raksturojums prasī pārlieku daudz laika. Šoreiz tāpēc mazāk meklēsim ķīdū, kādu ne mazums bijis arī ASK un Olimpijas darbībā, bet vēl jo vairāk šīs kļūdas piemēitās pārējām vienībām. Tikamākais progress saskatāms VEF darbībā. Tās ir arī biedrība ar viskuplāk saaugušām jauno spēlētāju rezervēm. To sevišķi spilgti apliecina VEF futbolistu uzvaras Rīgas rudens turnīrā un jaunatnes līgas meistarības cīņās. Šī patiesība ļoti jauki raksturo veltīšu saulainās izredzes un grūti aptūmojamo skatu nākotnē. Tālāk, lai pieminēti Daugaviešu un RPK vienpadsmiti, kas savās spēlēs iekļaujas tajā pašā grupā, kur atrodas VEF. Pa patīkamam pārsteigumam pretā sagādāt RV vienība. Daudzus krievus sniegumus, kurū gan dažkārt izrādījās ļoti svārstīgi nodemonstrēja arī daži L. Rīgas reprezentanti. Ateikāto Olimpiju, samērā maz iepriecināja aina vērojama provincē. Virslīga gan pārstāvēta arī Jelgavā, bet ka tur kautkāš nav kārtības, rādīja iekšējā nesaprašanās, kom sekoja vairāku futbolistu diskvalifikācija. Vai šādos apstākļos no jelgavniekiem arī turpmāk drīkstam maz gaidīt kautko labu? Rudens cēliena maz gaidīt kārtīgiem pārsteigumiem savās mājās par rīnāmiem pārsteigumiem rūpējās daugavpilnieki. Latvijas kausa izcīņas meistaros ASK uzvarēja, Daugavpils SB tikai 2-1, bet pilnēti sacīkstēs Dausavpils veica Rīga 3-1. Rīznieku savstāvī nebija vis šādū un tādi virīti, bet gan RPK vienpadsmitā gandrīz vai visi teicamākie spēki. Nav jau nu tomēr noslēpums, ka rīznieki uz provinci dodas «spītās braucienās», un ka tas ļoti nepareizi apliecina kaut vai rīznieku zaudējums pret daugavpilniešiem pilnēti sacensībā. Senāk jau bija arī tā, ka pie mums zaudēja pat ļoti slavenās Vīnes un Budapeštas profesionālās vienības, jo jedomājās, ka šeit plūcami ļoti lauri. Kas būs nākotnē? Cik neoficiāli zināms, tad atsevišķās biedrībās paredzamas ļoti lielas pārmaiņas. Iespējams, ka tas nākamā vasarā pilnīgi pārveidos atsevišķu vienpadsmitu sniegumu. Jau tagad, kad vēl nebūt nav sīdas pārrēģistrācijas laiks, vienā otrā slavenība devusi negrozāmu vā vārdu jaunai biedrībai. Laiks, kad šajā ziņā radīties pilnīga skaidrība, nav vairs tālu: būsim pacietīgi...

nieks, kurā letipēt Harijs Lazdiņš (Olimpija), Jānis Bebris (RV) un Herberts Briedis (RPK). Viņu stāju latviešu izcilāko futbola vārtsargu sarakstā nav spējis nopietni apšaubīt nevienš no jaunās paaudzē spēkiem. Rūpēs un gādībā par savu privāto drīvi un ģimenes vajadzībām, šogad gan par visam maz trenējies 2 bērniņu lēvs Bebris. Sezonas otrajā pusē tāpēc vispāt visai reti vairs piedalījās sacīkstēs. Ikvienam istam latviešu futbola

Neatīdīgā ASK pussarga Harija Vitoliņa labākais «tallmans» 1943. g. sacīkstēs bija viņa mīļais delēns (O. Sprūdes uzp.)

draugam par to gauži spēja sirds, jo Bebris ir tik iemījota personība, ka nav ērti aprast ar domām par viņa pārāgu aizīšanu no sporta. Vienmēr un vienmēr tad nāk atmiņā mūsu futbola sporta vislaimīgākās dienas, kad Latvijas izlases vienpadsmitā vārtsargu bija tieši Jānis Bebris. Bet, tikams ir apmierinājums, ja zinām Bebra solījumu, ka 1944. gada vasarā viņš atkal piinu krūti stāvēs par futbola lietu. Rīgas reprezentējošā vienpadsmitā vārtsarga pienākumus pilnēti sacīkstēs pret Kenigsbergu un Dancigu šogad pildīja Herberts Briedis. Viņa darbs bija sekmīgs, kaut arī atcerāties, ka vietājos sarīkojumos RPK nereti zaudēja dažus vārtus tieši Briedis dēļ. Tas vispāt tagad aizmiršies un palūkšas atmiņas tikai par skaistākajiem sniegumiem, kādi bijuši vaļiem sērijām. Vērojot Briedis augumu, stāju, izmanību un centību, nav arī ne vismazāko šaubu par to, ka skaistā pulkā personā mūsu priekšā stāv liels un ievērojams vārtsargs. Ja vēl atcerāties arī Liepājnietu Lazdiņu, tad kļūst skaidrs, ka teicamu vārtsargu mums tiešām pietiek daudz. Šajā ziņā Latvijas futbolam gandrīz nekad nav bijusi krīze. Saltups, Graupners, Māksis, Greble, Koziks, Jurgens, Lēvums, Vizla, Kļaviņš, Heldejevs (bet viņam salda dusa dzīrtenes smiltis, pār kurām mūžīgi lēšo priedē...), Lazdiņš, Bebris, Briedis u. c. krāpši vārdi apliecina slaveno latviešu futbola vārtsargu galēriju. Harijs Lazdiņš — šis mūsu daudzkārtējais internacionālais cīnītājs. Jāpiemin kā Liepājas visu laiku labākais vārtsargs, kurā svece vareni spoži liešus blāvo vēl šodien. Vīrs, kas tik lielus gadus uzglāb savu tēlindāmo sniegumu. Jau ir īstis un nevilnos sportists. Par Lazdiņu šajā ziņā arī nekad nerast šaubījusies. Beigu beigās apmierināsimies ar konstatējumu, ka Latvija tiešām ir teicamu futbola vārtsargu zeme.

Līdzīgi vārtsargiem, mums nekad nav trūcis arī krievu aizsargu. Pasreizējais lielais trijnieks ir Leons Freimāns (RPK), Edvins Vījups (Daugavieši) un Kārlis Arēns (ASK). Ievērojot to spēles veidu, kādu pārstāv Rīgas reprezentējošā vienība, Arēnu bija iespējams «aiztāpināt» pat pussargu trijniekā papildināšanai. Vērojot mūsu futbolistu individuālos sniegumus, jākonstatē, ka tieši Arēns ir viens no tiem nedaudzajiem latviešu redzamākajiem futbolistiem, kas pēdējā laikā lieliski progresējis. Tādu gadījumu pašreiz nav daudz un kā spilgtāks piemērs vēl mināms vienīgi Vījups. Nevaram skumt arī par savu pussargu sniegumu, kur bez Arēna vēl sevišķi atīstams Pētersons (Daugavieši) un Kropša (RPK) māka. Vārtējot visus notikumus tikai ļoti kompektīvi, nepieskāsimies šoreiz pārējiem spēlētājiem. Šī virkne būtu pārāk gara. Vīns sākas ar E. Jēgeru (Olimpija), Valdmani (ASK) Aull (VEF) u. t. l., u. t. l. Uzbrucēja rindās, nav papildinājušās ar ļaunām talantiem, kas mūs spētu pārsteigt un liktu izsūkties «E», kas tikai būs vīrs? Nevar nolēgt zināmu maldējo uzbrucēja krīzi. Tādu tipisku ārejo uzbrucēju, kādi savā laikā bija Arkādījs Pavlovs, Eriks Raisters, arī Arnolds Tauriņš un tamlīdzīgi vīri, mums pašreiz vairs nemaz nav. Šo trūkumu vēl papildināja Kārlis Pīters (Daugavieši) un Valērijs Bordaiko (ASK) izsīdāno no terenas. Viņi smagi savainājuši kājas. Pēdējā sacensībā Rīgas vienpadsmitā maldējo uzbrucēji bija abi VEF ļaudis Pāvils Peita un Valdemārs Bernāts, pie kam pēdējais mūsu izlases futbolistu vidū ienāca pirmo reizi. Tik cēsām, ka viņš savu vietu tur pretā paturēt. No lektējiem uzbrucējiem augstākā klasē joprojām ir Latvijas futbola sportā

nesamākājamie vārdi — Eduards Freimāns (Daugavieši) un Aleksandrs Vanags (ASK). Kā pārējie vissekmīgākie vīri atzīmējami — Heiblichs (Olimpija), Putniņš (ASK), Ozoliņš (VEF), Līģeris (VEF) u. c. Ievojot vairāku vārdu pieminēšanā, gan atkāpsimies no domas šoreiz pie visām lietām pieskārties tikai aptuveni. Vēl gan grībētos pieminēt: pavīrši vērojot, liekas, ka pie labas gribas par krievu maldējo uzbrucēju var izāngt Sačnarzovs (US).

Ka izvelidojušies daži jauni spēki, ir skaidrs. Tomēr ļoti tikami, ka daudzi vēl ir rūdīti futbolisti, neredzot vēl sev īstus vietniekus, nav aizgājuši no zālainā laukuma un jauki futbola sporta. Būsim, protams, visi vienās domās, ja teiksim, ka viskaistāko pieminēki ar visu to, ko esam redzējuši futbola laukumā, sev uzcelis Pēteris Lauka (RPK) — vienīgais mūsu futbolists, kam šai pasaulē pavadīto gadu skaits jau sniedzās pāri 40. RPK vienībā šajā ziņā otra cēls piemērs ir Jānis Līdmanis. Arī viņa nopelni Latvijas futbola dzīvē nav pasakāmi pāris rindās, bet par tiem vēl būs jārunā daudz un ilgi. ASK vienībā savkārt redzam tādu veterānu, kāds ir Roberts Pakalns un vēl arī Harijs Vitoliņš. Tāpat Hugo Vitols — šis kādreiz ļoti sekmīgais mūsu internacionālais uzbrucējs, vēl joprojām saskatāms RV sastāvā. Olimpijas vienpadsmitā futbola zābakus gadu no gada kājās arī Kārlis Tīls un Harijs Lazdiņš. Ak, cik gan mīļas visas šīs sejas un pazīstami pieminētie vārdi! Savā ziņā esam varbūt netaisni tādē, ka savās atzīmēs ne vienmēr vajadzīgo uzmanību pievērām Liepājai. Zēl, bet tā jau nu tas bijis vienmēr, jo arī agrākajos gados, kad vajadzēja izraudzīt Latvijas reprezentējošo vienību, dažādu apstākļu grūtību dēļ liepājnieki palika it kā otrā plānā. Taču arī tad zinām, ka mūsu internacionālo spēlētāju vidū allaž bijis grūti atvietojamam meistarospēkam, kādi izrādījās Stankuss, Sīns, Daudņecs, Kronlaks, Tīls, Laumanis, Lazdiņš u. c. Jauki, ka Liepājai izcilu futbola mākslas meistarū netrūkst arī šodien!

Beidzot šis īss pierīnes par 1943. gada notikumiem mūsu futbola dzīvē, jāpiemin, ka raženi sprādzījuši abi latviešu profesionālie treneri — Kārlis Upenieks un Herberts Baumanis. Iztiekot pilnīgi bez vajadzīgām rezervēm, kurās daudzkārt izrādījās vairāk par nepieciešamām, Upenieks tomēr sekmīgi līdz sezonas beigām prata novadīt dažādu veju apvedsto Daugaviešu vienību. Upenieks savu lietu zin un prot. Šīdzens šeit ļoti vienkārs: viņš ir latviešu labākais futbola treneris. Vienmēr un vienmēr jaunus talantus meklē viens no mūsu sporta dzīves vienoo-gurdināmajiem cilvēkiem, gados jau pāri pussimtam esošais Baumanis. Viņa darbs pašreiz veltīts US vienības atdzimšanai. Grūti klāties tiesnešu ļautījumu kūrtošāns. Mūsu 1943. gada sekmīgākā tiesnešis ir Arvīds Jurgens (ASK). Trūkstoši izcilam sacensību vārditājiem, viņš arī pavissam apņēmis sarīkojumos tiešājis pat sacīkstes ar sava kluba ASK līdzdabību. Šīs spēles pasvirtoļības Jurgena neaptraipāma objektivitāte. Viņš stāvējis pāri jebkādiem subjektīviem skatījumiem. Tāpēc Jurgena ļeguvis respektu, kādu mūsu daudzkārt ļoti «aizdomīgo» skatītāji pulkā nevar vienīgi iekarot. Arī spēlētāji nav uzdrošinājušies pret Jurgena spriedumiem pacelt balsi, jo viņa svīpa tiešām vienmēr atkāņģējis īstā vietā un lietā. Arvīds Jurgens var būt par paraugu daudzām mūsu pat ļoti redzamām futbola darbiniekiem, kuri, redzot laukumā savu vienību, tai piedod arī vislielākos grēkus un plašas auditorijas priekšā nekautrējas visas vainas meklēt tikai pretinieku spēlētājos un program, arī «mūžīgi īenādnieki» tiesneša personā... Tas ir vēl vienmēr neizskausamais «vecē Adama» gars, kas pietīpīs daudzām futbola darbiniekiem, un par nožēlošanu, tālāk arī dažiem skatītājiem. Šķiet, ka katrs pats apzināsies, kam šis rindpats veltītas... Un vēl pašās beigās lai pateikts, ka divi latviešu futbolisti pašreiz skolojās Vīnē, kur atrodas ASK ļaudis Putniņš un Vanags. Tē ir veca un skaista mīlestība, kas mūs saista ar futbola sporta liepīšētu Vīni. Tur savā laikā atradām visdziņrākos avotus, pie kuriem veldzējām savas sāpes pēc lielākās mākslas futbola, daļjām un skaitumā. Tāreiz gūtās atziņas gan dažkārt it kā piemirstas, tomēr ir un paliek īstais pamats, no kā Latvijas futbola sportā sācis augt mazais amspns, kas nu pie reizes jau zied viskaistākās nokrāsās. Lai labo un krievino «domu» protam pilnībā vērdēt arī nākotnē — tē ir mūsu patiesā doma gaidīt saules atgriešanos jaunam futbola, gadami Arnoldis Smits

VĀCU PELDĒTĀJAS REKORDS

Pāris nedēļu laikā jau otro reizi Vācijas rekordā 100 m peldējumā uz muguras labojusi meistaritība Ipašniece Erna Vesthelle. Pietsēktā rekordmāģinājumā 4x100 m stafetē kā pirmā peldētāja Vesthelle 100 m distāncē uz muguras veicusi 1:15,0 min. laikā, pārspējot savu neesen sasniegto rekordu par sekundēs divām desmitdaļām. Pirms daudzpaološās Vesthelles vācu rekordatīme piederēja Veberes un Edzinājas 1:15,7 minūtem. Jauni Zviedrijas rekordā svaru celšanā: galisvars Englands sākīkstēs Tammerforsā ābrocīgi uzgrūdijs 107,5 kg., bet vidisvars Nilsons ābrocīgi spēlānā sāsniedzīs 105 kg. Nilsons 105 kg varējums ir glūži līdzīgs Latvijas rekordam.

Pasaules rekordiste izpauž savu noslēpumu...

Viesos pie dāņu brīnumpeldētājas Ragnhildes Hvēģeres Ķīlē

Nordmarka ir viens no skaistākajiem Vācijas apgabaliem, kuram svarīga nozīme nevien ģeogrāfiskā, bet arī saimnieciskā ziņā. Nordmarkas lauki ļoti auglīgi, lieliski tur attīstījusies lopkopība, bet oštas pilsētas un svarīgie jūrniecības ceļi veicinājuši rūpniecības attīstību. Apgabala lielākā pilsēta ir Hamburga, kuras skaistums gan tagad ievērojami cietis terora uzbrukumos, bet šīs pilsētas sportisti joprojām lieliski sevi pierādīti ar dziļu godbijību. Lai tikai atceramies šigada Čamēra kausa izcīņu, kad Hamburgas LSV vienība tikai pēc sīvas un drāmatiskas cīņas zaudēja Vīnes Vīnā. Vispār Nordmarkas sportistu vārdiem Vācijā laba skava. Otra apgabala nozīmīgākā pilsēta ir Ķīle, kas atrodas Ķīles kanālā malā, kuram miera laikos piekrita svarīga loma kuģniecībā, jo atrita lielais līkums, apbraucot Dāniju. Arī šīs oštas pilsētas vārds saistīts ar ievērojamu futbola vienību. Nepiemirstim, ka Ķīlēši šogad pārvilka stripu vieniem slavenā Salke 04 vienpadsmitā nodomiem.

Nu būš pagājuši jau vairāki mēneši, kopš Ķīlē uzturās daudzdzīvējo Dānijas pasaules rekordiste peldētāja Ragnhilde Hvēģere. Šī pasaules ātrākā un panākumiem bagātākā peldētāja dzīvoja klusu un mierīgu dzīvi, nepievēršot sev nekādu uzmanību, tā kā ilgus laikus nevienam pat nebija zināms, ka Hvēģere atstājusi Dāniju un apmetusies uz dzīvi Ķīlē. Ja šīs noslēpums tomēr reiz nāca dienas gaismā, tad liela toms piekrita gadījumam: kādu vakaru Ragnhilde Hvēģere teātri tikās ar pazīstamu sporta žurnālistu, kurš blondajā jaunavā tūlīt pazina daudzdzīvējo peldētājas rekordisti. Ar to atklātība arī uzreiz par meistares ēģēšanu no dzimtenes. Turpmākajās dienās Hvēģerī mājas apmeklēja daudzi žurnālisti, peldētājas treneri un arī aktīvie peldētāji, un laipnā rekordiste katram varēja kautko pasīstīt, vai arī uzleģt draudzīgu padomu savām kolēģēm ūdens ceļā.

Uzlioties dienesta darīšanās Hamburgā, nevarēja neizmantot atstāt izdevību aizbraukt uz nevisal tālu atrodosos Ķīli un personīgi iepazīties ar slaveno peldētāju. Toreiz man nebija no domas sliegt «Sporta Pasaules» lasītājiem rakstu par blondo dānieti, gribējās tikai redzēt šo peldētājas ēģēšanu, kas bez mazākajām grūtībām

pārspēja visus mūsu izcilākos kraitistus, un smaili dāņu vārdus ar to. Žurnālistu vārds toreiz bija tikai «caorlaids» pie rekordistes. Tagad laikrakstā «Kieles Zeitung» nejausi nācās uzdrīties rakstam par Hvēģeri, kas nesa sensacionālu ziņu: Ragnhilde Hvēģere tuvākajā laikā nolēmusi doties laulībā ar kādu ķīleiti un līdz ar to pāriet Vācijas pavalstniecībā. Nu tikai atklājies pats galvenais un lielākais noslēpums, kuru rekordiste visu laiku tik rūpīgi slēpusi... Rodas aizmīpas par tikšanās ar Hvēģeri, un nu gribas atvērt piezīmju bloku un pastāstīt arī mūsu mīļajiem lasītājiem kautko par Dāniju tagad zūdošo peldētājas meistari.

Ragnhilde Hvēģere dzīvo gandrīz pie pilsētas robežas tiešām skaistā zemes stūrī. Mājīgais namiņš, kā tagad kļūst skaists, pieder rekordistes nākamajam vīra vecākiem, pie kuriem Hvēģere dzīvo jau vairākus mēnešus, galavodamās pārkāpi jaunās dzīves sliksnim. Pēc īsas gaidīšanas gaumīgi iekārtotajā istabā ienāca pati Ragnhilde Hvēģere, pie durvīm vēl ātri noglaudama blondās matu ciras. Uzskatot jaunavu, nezinātājam pat prātā nevarētu ienākt, ka viņa veselas 46 reizes labojusi pasaules rekordus dažādās peldētājas distancēs. Viņas augums vijigs un lokans, seja atstāj tik maigu iespaidu, ka, lietojot giezmaļno ķīniešu valodu, jaunavu gribētos salīdzināt ar trauslu un vārgu lotosa ziedu. Hvēģere runā skaidru vācu valodu, bez jebkāda akcenta, tā kā saprašanās neradīja grūtības. Nebija ne mazākās apmulsuma sajūtas, kas parasti pārņem, ierodoties pie kāda nepazīstama cilvēka. Hvēģere visu uzreiz nostādīja tā, it kā būtu jau sena paziņa. Uzreiz sāka runāt par mūsu, simpātiskā sportista viegli pasmaidīja un pavīsa brīvā veidā iesāka savu stāstu:

«Nopratināšanā jau parasti vienmēr vispirms noprasa vārdus un vecumu. Tā kā jums ne viens, ne arī otrs, droši vien, nebūs nekāds noslēpums, tad varu droši atzīties, ka esmu dzimusi 1920. gada 11. decembrī. Tātad — jau veca sieva! Un atkal Ragnhilde pasmaidīja. «Peldētājas es nododos jau no 12. dzīvības gada. Vispirms sastāvēja savas dzimtas pilsētas Heilingeras klubā, bet vēlāk pārgāju uz Kopenhāģenu. Peldētāja man sagādāja tik lielu prieku, ka ziedoju tai kalnu brīvo

Tā ir viņa...

mirklīti, bieži vien piemirdama pat skolas mācības. Vecāki tādēļ man gandrīz noliedza nodoties sportam. Tikai pēc pamatīgas lūgšanas un solījuma laboties, drīkstēju atkal ierasties peldētavā un ļauties ūdens skaujam. Jau 14 gadu vecumā es pirmo reizi ieguvi Dānijas meistartitulu, uzvarot 400 m kraulā. Lielākais pārsteigums nevien sporta draugiem, bet arī man pašai, tomēr sekoja nākamajā gadā, kad uzstādīju jaunu pasaules rekordu 440 jardos. Es zināju, ka kautko jau spēju,

bet ka manos spēkos ir pārspēt arī rekordistēm, to noskaidroju tikai toreiz Kopenhāģē, kad no rekorda saraksta dāņu amerikānietes Eleonoras Knaitas varēju.

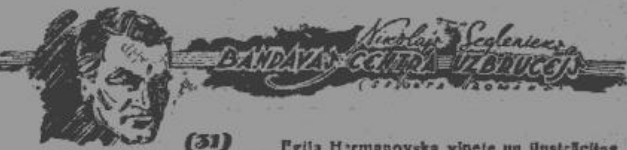
Tā kā Hvēģere stāstīja par savām turpmākajām gaitām ūdens ceļā. Par visu viņa stāstīja pilnīgi atklāti un labprāt, tikpat atklāti, kāda ir viņa viņas būtnē. Neskatoties uz saviem 46 rekordiem, viņa runāja pavīsam vienkārši un dabiski, ne brīdi neapcerdamās izcelt savu panākumu nozīmi.

1936. gadā, nepilnus 16 gadu vecā, Ragnhilde Hvēģere piedalījās Berlīnes olimpiskajās spēlēs. Lai gan viņa vēl bija tikai pusaudze, ar to nācās nopietni rēķināties pat spēcīgākajām dalībniecēm. 400 m kraulā tikai pēc sīvas cīņas uzvarēja slavenā holandiete Rī Mastenbruka, bet Hvēģere Dānijas krāsā guva sudraba medaļu. Tad nāca jaunās dānietes panākumiem bagātākie gadi. 1938. gada beigās Hvēģere jau bija paspējusi 28 reizes labot pasaules rekordus! Un tas viss tikai 18 gadu vecumā! Bet, arī vēlāka gados rekordiste neatslāba. Viņa turpināja tikpat dežīgi cīnīties un labot rekordus. Līdz brīdī sanāca ievērojams skaits — 46. Hvēģeres lielākais sasniegums nepeldētavā piepildījuma. Ģūti iedomāties ilgās, ar kādām viņa gaidīja 1940. gada olimpiskās spēles Heilinkos, lai tur parādītu savu spēju maksimumu un ticinātu dzimtajai zemei zelta medaļas. Sākās tomēr somu-padoņu karš, un Hvēģerei nācās atteikties no Heilījiem nodomiem. Starptautisko sacīkšu trūkuma rekordiste sajūta ļoti smagi. Šis apstāklis arī stipri mazināja viņas cīņas prieku, un Hvēģere sāka nopietni domāt par aktīvas peldētājas gaitu pārtraukšanu, jo kara apstākļos sacensības bija iespējamas vienīgi ar pašu zemes peldētājam, starp kurām toreiz Hvēģerei vēl nebija nopietnu pretinieču. Drīz tādās tomēr radās. Arvien biežāk sāka ziņās, ka gados pavīsam jaunās dāņu peldētājas labojušas pasaules rekordus. Un tieši šajās brīdī, kad Hvēģerei radās nevien nopietnas, bet pat bīstamas pretinieces, viņa paziņoja, ka vairs nepeldēs. Šis paziņojums viņas pārsteidza, jo nevienus nezināja šī lēmuma iemeslus. Pastāvēja tikai minējumi. Viens tomēr bija skaists:

Dānijas un arī viss starptautiskais peldētājas sports zaudēja lielu un slavena vārdi.

Apvācējoties pašai rekordistei par peldētājas atstāšanas iemesliem, viņa tikai noslēpumaini pasmaidīja un noteica: «Kad es toreiz Dānijā paziņoju par savu aiziešanu no sacīkšu sporta, visi pieņēma, ka nevēlos vairs pieliekoši spēcīga, lai sacenstos ar jaunajām un Heilinkajām dāņu peldētājām. Un kādēļ gan tas tā nevarēja būt? Ja sacītu, ka izšķiroši pie šī lēmuma bija daži blakus apstākļi, tad jau taču tik un tā nevienam neticē — vai nē?»

Tuvāk Hvēģere neticē. Tā nācās palikt neziņā. Tagad tomēr pacīlušies arī šī noslēpuma plīvuri. Intervijā «Kieles Zeitung» līdzstrādniekam rekordiste izteikusies, ka galvenais aiziešanas iemesls tomēr bijis gaidāmās laulības. Pie reizes Hvēģere arī paziņojusi, ka jūtīgās Ķīlē ļoti labi un esat šo kara oštas pilsētu iemīļojusi kā otru dzimteni. Minētais laikraksts zina pastāstīt arī visu otru citu jaunumu. Ar saviem 46 pasaules rekordiem Hvēģere nebūt nav vēl apmierinājusies. Ķīlē viņai vēl plaši nodomi, jo rekordiste nolēmusi tagad, pēc vairāk kā viena gada pārtraukuma, atkal atgriezties peldētavā. Viņa uzskusi arī jau treniņu Lessinghalles peldēšanā, un uzkrātā dānietes atziņām par vairāk kā apmierinošiem. «Ez peldētājas es vienmēr šī nesepju dzīvot», pēc treniņu atjaunošanas izteikusies blondā meistare. Par to jo sevīki priecīgas viņa peldētāji un peldētājas, jo nu tiem būs ātrā gaitā treniņu biedre un arī laba skolotāja. Jau tuvākajās laikā Hvēģere iestāsies kādā Ķīles sporta biedrībā un veils visas domas jaunajam mērķim — uzstādīt vismaz vēl vienu pasaules rekordu, lai pasaulē pārlicinātos, ka viņas spējas nav zudušas. Pali meistare domā, ka vēl pasūtīt vairāki rekord, kuras viņa spēja pārslēgt. Viens tomēr skaists ir jau tagad: Heilinkā un simpātiskā peldētājas pasacis rekordiste Ragnhilde Hvēģere pēc ātrumā notiekošajam laulībām neaizvērs vairs dzimtas zemes Dānijas, bet gan jaunās dzimtenes Vācijas krāsā. Dāņu sportam tas ir milzīgs zaudējums, bet vācu peldētāji var tikai gaudēt, jo nu Hvēģere piederēs viņu saimei. Alfrēds Vinčels

(31) Eglita Hermanovska viņete un ilustrācijas.

«Kā vienam no gados vecākajiem jūsu vidū, un kā Bandavas futbola kluba oficiālam pārstāvim pie šī galdā, man jums jāpaziņo priecīga vēsts.

Pasluadinu Andas Vārpas un Jāņa Dzīlnas saderināšanos.»

Uz brīdi iestājās klusums, tad atskanēja skaļi aplausi un priecīgi apsveikuma saucieni. Visi piecēlās.

«Apsveicu!» kā pirmais Melnalksnis gribēja pieskandināt šampānieša glāzi, bet Jānis pagriezās priekšu pret Andu, noskūpstīja smaidošo meiteni un sacīja:

«Mīļā līgaviņa, neļaujoties par manu ātro rīcību, tagad es sāksu darboties,» un viņi saskandināja savas glāzes.

Laimīgajiem apkārt sanāca visi bandavieši un vēlēja laimes.

«Mans prieks ir tikpat liels, kā jūsu abu,» no sirds sacīja priecīgais Atis Salna.

«Tu, Jāni, esi nepārspējams nevien zaļajā futbola laukumā, tu esi nepārspējams arī dzīvē,» apsvēica Seržants.

«Zināju, ka tā notiks, bet ka tas pienāks tik ātri, to gan nesapņoju. Tas viss mīlas un dienvidzemju iespaidā,» rokas spiedzams, gratulēja Kalējs.

«Tagad mums jāapsargā divi. Pieprasīsim no Vaitforda dubultatļojumu,» smaidot sacīja Karlo Durante.

Vislielākā liksmībā saderinātie un apsveicēji turpināja negaidītā virzienā ievadītās svinības.

Jānis noskaidroja, ka Andā paņēmusi līdz visus dokumentus, tā kā laulības nekās nevarēja kavēt.

Anda, Jānis un Melnalksnis kopīgi pārrunāja, kas būtu darāms. Pēc tam Jānis izstādīja visu piedzīvoto, sākot ar Bukarestas uzbrukumumu un beidzot par lielo nepacietību, kāda viņu pārņēmusi, kad pienāca telegramma par Andas uz Romas sūtniecību nosūtīto vēstuli.

«Un kur tad pašlaik ir Vaitfords?» ziņkārē jautāja Anda.

«Viņš vēl veseļojas Atēnās. Mēs gaidām viņu šeit ierodamies kuru katru dienu.» Tad Jānis mainīja tēmatu. «Tagad pastāsti man sīkāk par savu izbraukšanu.»

«Kā jau tev vēstulē minēju, tēvs redzēja visu jautro precinieku galeriju, kuru māte katru otro dienu savāca mājās. Memmes dēļiņi ar saviem tukšiem glaimiem vienu dienu bija galīgi apnikuši, un viņš man pirms aizbraukšanas pateica: «Es redzu, ka tavs veselīgais stēvītes instinkts pilnīgi dibināti nevar ieredzēt šos lielos jaunekļus, kuri neprot nekādu darbu, kuru rokas nav neko citu darijušas, kā vienīgi rakstījušas salkanas mīlas vēstules, vai nesušas puķes. Tev vajadzētu uz kādām pāris nedēļām izbraukt kaut kur uz laukiem. Es ar māti aprunāšos par visu šo izstādi.» Un tā es tēvam uzticēju, ka esmu izņēmusi visu savu noguldījumu, ka man

Ir kabatā ārzemju pase, ka biļetes man braukšanai uz Nicu arī jau ir. Tēvs bija pārsteigts, bet priecājās par manu enerģiju. Man viņam nācās apsolīt, ka katru dienu rakstīšu uz pilsētas kantoņi vismaz atklātni. Tēvs savkārt apsolījās mātēi neko neteikt, kamēr es to negribēšu. Un tā tēvs atlaida šoferi mājās, pats aizveda mani uz staciju un novēlēja, lai visi mani sappi piepildītos. Ka viss mājās izveidosies tik labi, par to es nevarēju pat sapņot. Tagad tu vari iedomāties, cik priecīga jūtos šai brīdī, jo es zinu, ka aiz mums stāv tēvs. Rīt no rīta es tēvam nosūtīšu telegrammu un paziņošu, ka esam saderinājušies. Viņš par to ļoti priecāsies. Bet nu lelej glāzi šampānieša.»

«Rūgts, rūgts!» sauca Jānis Dzīlna kā pie kāzu galdā, un pēc viņš noskūpstīja Andu.

33. KĀZU DĀVANA

Nākamās dienas rītā Dzīlna un Melnalksnis nopietnām sejmā devās uz pilsētu kārtot svarīgās lietas. Vispirms tika sameklēts franču advokāts, kas bija labs vācu valodas pratējs. Tam visu izstāstīja: divas sirdis grib pēc iespējas ātri savienoties. Advokāts izrādījās ļaunības lietu speciālists un solījās visu maksimāli ātri nokārtot. Tika sameklēts arī luterāņu mācītājs. Dzīlna iegādājās divus zelta laulības gredzenus. Atgriežoties viesnīcā, Jānis apmierināts varēja Andal pastāstīt, ka formalitātes un citas lietas ir sekmīgi nokārtotas.

Pie kopējā galdā jaunumu varēja pastāstīt arī itālis Karlo Durante:

«Jūsu prieki pēdējās divās dienās ir tik lieli, ka jūs mūs abus un Vaitforda kungu esat pilnīgi aizmirsuši. Vaitfords ziņo, ka šodien ar vilcienu dodas pie mums.»

«Jā, visos savos priekos biju aizmirsis šī kunga eksistenci. Ceru, ka viņa ierašanās būs tikai patikama un nesagādās nepatīkšanos, — tādām lietām es patlaban nemaz neesmu noskaņots,» piekrita Jānis Dzīlna.

«Tad jau mēs drīz varēsim noslēgt turnejas bilanci un laimīgi atgriezties dzimtenē,» priecīgi sacīja Salna, domādams par savu ģimeni, kuru nebija redzējis vairāk kā mēnesi.

Tā pagāja vairākas dienas. No rītiem Jānis Dzīlna Melnalkšņa pavadībā devās uz pilsētu kārtot laulības lietas, vakarus viņi pavadīja kādā katejnicā vai dejas zālē.

Pienāca laulības diena.

«Manā viesnīcā ļoti bieži notikušas kāzas, bet ka jaunais pāris ierodas ar visiem viesiem, lai apprecētos un dzīvotu šeit, tas ir pirmālais gadījums. Bez tam jūs esiet tūkstošiem kilometru tālu no savas dzimtenes,» sacīja viesnīcas saimnieks.

Melnalksnis pielika visas pūles, lai kāzas iznāktu lepnas. Anda virtuvē ar pavāru pārrunāja ēdienu karti, jo bandavieši bija izsalkuši pēc Rīgas ķēķa ēdieniem.

«Vislabāk kārtīgu sīpola sitiņu, vai karbonādi ar skābiem kāpostiem,» lika priekšā Seržants.

«Būs strogonovs ar pom-frī kartupelišiem. Ists stro-

gonovs ar tomātiem, paprikā un pipariņiem,» atbildēja Anda.

«Val nevariet saldā ēdiena vietā dot istas pankūkas ar zemeņu ievārijumu.»

«Būs garšīgs ledusauksts plombīrs.»

Pulksten četros pēcpusdienā ieradās mācītājs. Viesnīcas bibliotēkas istabā bija ierīkots mājas altāris. Tur sapulcējās visi bandavieši.

Kad Jānis piekļauvēja pie Andas istabas durvīm, viņš savu līgavu vairs nepazīna.

«Redzi, tas ir viens pārsteigums. Šī kleita man bija speciāli paņemta līdzī, ja gadījumā notiktu saderināšanās svinības. Bet tā kā tu, straujais puisī, izrikoji visu tik ātri, tad šī pati kleitiņa tikpat labi der arī kāzu svinībām. Es ceru, ka tu par puķēm būsi paripējies?»

Anda apgriezās, lai Jānis redzētu viņas tērpu. Tas bija darināts no gaiši zila samtaina pana un labi piegūlēja viņas augumam. Smagās krokās tērps krita līdz pat parketa grīdai.

«Kur tu dabūji plīvurīti? Man liekas, ka tas saderināšanās svinībām nav vajadzīgs,» smaidot jautāja Jānis.

«Nenoķēri vis mani. Plīvuri es nopirku Kannās kādā cepuru veikalā. Man liekas, ka par to nevar sūdzēties.»

Pārsteigts par Andas brīnišķīgo pārvēršanos, Jānis pat aizmirsta, ka slēpj aiz muguras orchideju buketi.

«Puķes ir,» viņš bēdīgā balsī noteica. «Tu pie altāra kopā ar mani izskatīsies kā princese ar mūrnieku.»

«Ak, tas taču nav vīrišķiem svarīgi. Rotāšanās lai paliek sievietēm.»

«Labi! Vai esi sakārtojiesies un varam iet lejā?»

«Jā!»

Mācītājs viņus jau gaidīja pie bibliotēkas istabas durvīm. Pār paklāju viņi devās līdz altārim.

Ceremoniāls nebija garš. Pēc mācītāja kā pirmais laimes novēlēt pastēdzās Atis Salna, tad Melnalksnis un visi pārējie. Kā pēdējie laimes vēlētāji nāca viesnīcas saimnieks un abi itāļi.

Kad jaunais pāris nosēdās pie galdā, visi izbrīnā ielēta acis. Vairāki daudzžubura svečturi meta savu gaismu uz leņpi klāto galdū.

«Jūs, zēni, esiet pūlējušies gan ar izdomu, gan arī darbiem. Tagad saprotu, kāpēc nelaidāt mani ēdamzālē,» laimīgi trieca Jānis. «Cik labi, ka pasaulē ir labi draugi. Es nemaz nezīnu, kā lai jums pateicos par to sirsniņu, ko esiet mums abiem parādījuši.»

«Mēs gan esam tev labi draugi,» sacīja Seržants, «bet tu mums tāds negribi būt. Ko tu esi izdarījis ar nabaga Ati? Redzi, kāds skumīgs viņš tur sēd tev blakus. Tikko atbrauc viena sieviete, tā tu tūlīt ap kaklu, appreci un draugu pamet vienu istabā, šo, droši vien, ar viņu vairs kopā negulēsi!»

Kāzu svinības ritēja lielā omulībā, kad atvērās durvis un pie Jāņa Dzīlnas devās sirms kungs.

Visi aplūsa.

«Esmu advokāts Arnolds Vaitfords no Dienvidāfrikas. Sveicinu jūs un jūsu kundzi kāzu dienā.»

Lu 5959